

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

**ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΒ΄
(2018-2019)

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΥΚΛΟΥ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ**

Αρχείο Ιεράς Μονής Ιβήρων. Έγγραφα.

Το **Φροντιστήριο Ιστορικών Επιστημών** (ΦΙΕ) οργανώνεται από τον Τομέα Βυζαντινών Ερευνών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΙΙΕ / ΕΙΕ). Ιδρύθηκε το 1987 από τον Ν. Γ. Μοσχονά, σήμερα ομότιμο Διευθυντή Ερευνών του ΙΙΕ / ΕΙΕ.

Τα κύρια γνωστικά αντικείμενά του αφορούν στις λεγόμενες «βοηθητικές επιστήμες», ενώ παράλληλα διοργανώνεται κύκλος διαλέξεων, στον οποίο οι ομιλητές πραγματεύονται ειδικά ιστορικά ζητήματα: διδάσκονται από ερευνητές του ΙΙΕ, πανεπιστημιακούς καθηγητές και άλλους ειδικούς επιστήμονες και απευθύνονται σε προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, χωρίς να αποκλείεται η συμμετοχή και άλλων ακροατών με συναφή ενδιαφέροντα.

Υπεύθυνος των εργασιών του Φροντιστηρίου
Χαράλαμπος Γάσπαρης

Συντονιστική επιτροπή
Ζήσης Μελισσάκης
Γεράσιμος Μέριανος
Αγγελική Πανοπούλου

Διαχείριση λογαριασμού Facebook
Νίκος Λιβανός

Σχεδιασμός ενημερωτικού υλικού
Μαντώ Τζεφριού

Πληροφορίες

URL: www.eie.gr

www.facebook.com/FIE.EIE

210 72 73 641 (Δρ. Ζήσης Μελισσάκης)

210 72 73 642 (Δρ. Γεράσιμος Μέριανος)

210 72 73 630 (Δρ. Αγγελική Πανοπούλου)

Τομέας Βυζαντινών Ερευνών
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / ΕΙΕ
Βασ. Κωνσταντίνου 48, Αθήνα 116 35, 5ος όροφος

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Παρασκευή 9

6-8 μμ. *Το βυζαντινό αρχείο της Μονής Πάτμου*
(Μαρία Γερολυμάτου)

Παρασκευή 23

6-8 μμ. *«Πρώτα Βενετοί και μετά χριστιανοί». Η εκκλησιαστική πολιτική της Βενετίας στις ελληνικές αποικίες της (13ος-15ος αι.)*
(Χαράλαμπος Γάσπαρης)

Παρασκευή 30

6-8 μμ. *Έμποροι και βιοτέχνες στο σώμα των συγκλητικών τον 11ο αιώνα*
(Σταυρούλα Χονδρίδου)

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Παρασκευή 7

6-8 μμ. *Περί “κάλλους” και “ήθους” στην αρχαία ελληνική ζωγραφική*
(Χαρίκλεια Μπρεκουλάκη)

Παρασκευή 14

6-8 μμ. *Επιστολογραφία πρώιμης Παλαιολόγειας περιόδου. Ρητορική και realia*
(Άννα Σκλαβενίτη)

Παρασκευή 21

6-8 μμ. *Η θέση και ο συμβολισμός της παράστασης της Κοίμησης της Θεοτόκου στο εικονογραφικό πρόγραμμα των ναών (9ος-15ος αι.)*
(Κυριάκος Μαυρουδής)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Παρασκευή 11

6-8 μμ. *Εισαγωγή στο μεσαιωνικό έπος της Δυτικής Ευρώπης*
(Δημήτρης Πεταλάς)

Παρασκευή 18

6-8 μμ. *Ευρωπαίοι περιηγητές στην πρωτεύουσα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Από το ανοίκειο της Ανατολής στη φαντασμαγορία των αντιθέσεων (τέλη 15ου-τέλη 19ου αι.)*
(Ιόλη Βιγγοπούλου)

Παρασκευή 25

6-8 μμ. *Το Βυζάντιο και οι βόρειοι γείτονές του την εποχή του Ιουστινιανού (527-565)*
(Γιώργος Καρδαράς)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Παρασκευή 1

6-8 μμ. *Περιγραφή της Κωνσταντινούπολης σε ελληνικά στιχουργήματα του 18ου αιώνα*
(Σάββας Τσιλένης)

Παρασκευή 8

6-8 μμ. *Η Εικονομαχία: εποχή ανακατάταξης και αναδημιουργίας της Αυτοκρατορίας (726-787)*
(Ελεωνόρα Κουντούρα Γαλάκη)

Παρασκευή 15

6-8 μμ. *Βυζαντινές πολιτιστικές επιδράσεις στον Καύκασο: Η περίπτωση της ορθόδοξης Γεωργίας (4ος-15ος αι.)*
(Νικόλαος Φύσσας)

Παρασκευή 22

6-8 μμ. *Πολιτισμικές συναντήσεις στην έρημο του Σινά (4ος-15ος αι.)*
(Γεωργία Φουκανέλη)

MΑΡΤΙΟΣ

Παρασκευή 1

6-8 μμ. *Ρωσία και αιρετικοί. Η ιδιότυπη εφαρμογή των μεθόδων της Ιεράς Εξέτασης στον ρωσικό χώρο (14ος-15ος αι.)*
(Ειρήνη Κασάπη)

Παρασκευή 8

6-8 μμ. *Η συμβολή του Βυζαντίου στην Αναγέννηση και στις Μεγάλες Ανακαλύψεις*
(Μαρίνα Κουμανούδη)

Παρασκευή 15

6-8 μμ. *Το βιβλίο ως κείμενο και αντικείμενο*
(Νίκη Τσιρώνη)

Παρασκευή 22

6-8 μμ. *Οι Έλληνες υπό οθωμανική κυριαρχία: λόγος περί υποταγής και απελευθέρωσης*
(Αλεξάνδρα Σφοίνη)

Πέμπτη 28

7-9 μμ. *Η Synopsis Minor και η νομική παραγωγή στο Ύστερο Βυζάντιο*
(Κατερίνα Μήτσιου)

Παρασκευή 29

4-6 μμ. *The second Iconoclasm: Byzantium and the early 9th c. in a global perspective*
(Johannes Preiser-Kapeller)

6-8 μμ. *Ορθόδοξοι επίσκοποι στις βενετικές κτήσεις*
(Δέσποινα Μιχάλαγα)

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Παρασκευή 5

6-8 μμ. *Κοινωνία και ορθόδοξα μοναστήρια στην τουρκοκρατούμενη Αθήνα*
(Γιούλη Ευαγγέλου)

Παρασκευή 12

6-8 μμ. *Προξενικά δίκτυα και προξενικές πηγές (17ος-αρχές 20ού αι.)*
(Γιώργος Κουτσακιώτης)

Παρασκευή 19

6-8 μμ. *Αρχαιολογικό τοπίο και προσλήψεις του στον βενετοκρατούμενο ελληνικό χώρο*
(Κώστας Τσικνάκης)

ΜΑΪΟΣ

Παρασκευή 10

6-8 μμ. *Επιτόπιες έρευνες στη βυζαντινή Πελοπόννησο*
(Άννα Λαμπροπούλου)

Παρασκευή 17

6-8 μμ. *Εντοιχισμένα αγγεία σε βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς ναούς του ελλαδικού χώρου. Μελέτες περίπτωσης*
(Αναστασία Γιαγκάκη)

Παρασκευή 24

6-8 μμ. *Η στρατιωτική τακτική των Αράβων στις πρώιμες κατακτήσεις της Βόρειας Αφρικής (7ος αι.)*
(Βασίλειος Χρηστίδης)

Παρασκευή 31

6-8 μμ. *Η Αστρονομία στην Ισλαμική Τέχνη*
(Εμμανουήλ Γεωργουδάκης)

ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Βεβαιώσεις παρακολούθησης παρέχονται μετά το τέλος Μαΐου στους ενδιαφερόμενους που θα έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον πέντε διαλέξεις, ύστερα από αίτημά τους.

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

ΙΟΛΗ ΒΙΓΓΟΠΟΥΛΟΥ Ιστορικός, Εξωτερική Επιστημονική Συνεργάτις ΠΕ/ΕΙΕ • **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΑΣΠΑΡΗΣ** Ιστορικός, Διευθυντής Ερευνών ΠΕ/ΕΙΕ • **ΜΑΡΙΑ ΓΕΡΟΛΥΜΑΤΟΥ** Ιστορικός, Διευθύντρια Ερευνών ΠΕ/ΕΙΕ • **ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΕΩΡΓΟΥΔΑΚΗΣ** Φιλολόγος, Ιστορικός Ισλαμικής Τέχνης • **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΙΑΓΚΑΚΗ** Αρχαιολόγος, Κύρια Ερευνήτρια ΠΕ/ΕΙΕ • **ΓΙΟΥΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ** Δρ. Ιστορίας, Επιστημονική Συνεργάτις ΠΕ/ΕΙΕ • **ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΔΑΡΑΣ** Ιστορικός, Κύριος Ερευνητής ΠΕ/ΕΙΕ • **ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΣΑΠΗ** Δρ. Θεολογίας, Επιστημονική Συνεργάτις ΠΕ/ΕΙΕ • **ΜΑΡΙΝΑ ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ** Ιστορικός, Κύρια Ερευνήτρια ΠΕ/ΕΙΕ • **ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ-ΓΑΛΑΚΗ** Ιστορικός, Διευθύντρια Ερευνών ΠΕ/ΕΙΕ • **ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ** Ιστορικός, Κύριος Ερευνητής ΠΕ/ΕΙΕ • **ΑΝΝΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ** Ιστορικός, Διευθύντρια Ερευνών ΠΕ/ΕΙΕ • **ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ** Δρ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης ΕΚΠΑ • **ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΙΧΑΛΑΓΑ** Θεολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ • **ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΜΠΡΕΚΟΥΛΑΚΗ** Αρχαιολόγος, Κύρια Ερευνήτρια ΠΕ/ΕΙΕ • **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΕΤΑΛΑΣ** Δρ. Συγκριτικής Μεσαιωνικής Φιλολογίας • **ΑΝΝΑ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ** Δρ. Φιλολογίας, Επιστημονική Συνεργάτις ΠΕ/ΕΙΕ • **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΦΟΙΝΗ** Ιστορικός, Κύρια Ερευνήτρια ΠΕ/ΕΙΕ • **ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΚΝΑΚΗΣ** Ιστορικός, Ειδικός Λειτουργικός Επιστήμων ΠΕ/ΕΙΕ • **ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΛΕΝΗΣ** Δρ. Αρχιτέκτων-Πολεοδόμος • **ΝΙΚΗ ΤΣΙΡΩΝΗ** Ιστορικός, Ειδική Λειτουργική Επιστήμων ΠΕ/ΕΙΕ • **ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΟΥΚΑΝΕΛΗ** Δρ. Αρχαιολογίας, Επιστημονική Συνεργάτις ΠΕ/ΕΙΕ • **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΥΣΣΑΣ** Δρ. Αρχαιολογίας, Επιμελητής Συναϊτικού Αρχείου Μνημείων / Ίδρυμα Όρους Σινά • **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΧΟΝΔΡΙΑΔΟΥ** Δρ. Βυζαντινής Ιστορίας • **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΗΣΤΙΑΔΗΣ** τ. Καθηγητής Αραβικής Ιστορίας Πανεπιστημίου Columbia και Ιωαννίνων, Δ/ντής Ινστιτούτου Ελληνοανατολικών και Αφρικανικών Σπουδών